

Jawabin Mukaddashin Sakatare, John Sullivan A Taron AGOA Kan Kirkiro Sababbin Dabaran Harkokin Ciniki da Zuba Jarin Kasashen Amirkha da Afrika

Nahiyar Afrika ce babbar kasuwarmu, ta nan gaba. Daga tsakanin yau, da kuma shekarar 2050, kusan karuwar rabin rubin yawan jama'ar duniya, zai kasance a Afrika, kuma wannan na nufin, za mu samu misalin sababbin abokan ciniki, miliyan dubu biyu da miliyan 100, da za su shigo Kasuwar Afrika, in ji Mukaddashin Sakatare John J. Sullivan, a Taron Shirin AGOA.

MUKADDASHIN SAKATARE SULLIVAN: Na gode Robert, da wannan gabatarwa, kuma ina gaisuwa ga kowa. Ina mai farin cikin kasance tare da ku, a wannan safiyar. A madadin Sakatare Pompeo, ina mai farin cikin yi ma ku marhabin, daga gwamnatin Kasar Amirkha. Kuma, a madadin gwamnatin ta Kasar Amirkha, ina mai farin cikin bude wannan And on behalf of the United States Government, I'm delighted to open the 17th Babban Taron Yankin Saharar Afrika, na Shekara, Kan Harkokin Hadin Kan Hadin Guiwar Tattalin Arziki da Cinikayya. Kafin in ci gaba, zan so in yi marhabin da manyan bakinmu, a wannan safiyar, irin su: da farko, Misis Bernadette Legzim-Balouki, minister harkokin ciniki da inganta sashen kamfanoni, ta Jumhuriyar Kasar Togo; sai Mista Thomas Quartey, mukaddashin shugaban Hadin Kan Nahiyar Afrika. Muna murna da kasancewarku, a yau. Ina kuma godiya da amsa gayyatarku. Zan kuma yi farin cikin kasancewa da abokin aikina, mai alfarma, Wakilin Harkokin Cinikin Kasar Amirkha, Ambassador Robert Lighthizer.

Duka, ina yi ma ku godiyar kasancewa, a nan, yau. ina kuma matukar farin cikin ganin shugabannin harkokin ciniki, na Afrika, da dama, da suka hallara, a daki daya, domin tantauna Dokar Ci Gaba da Bayar da Dama ga Jama'ar Afrika, domin fadsada harkokin ciniki, da zuba jari, da bunkasar tattalin arziki, a fadin nahiyar. Wannan ba karamin maulu'i ba ne, kuma na san Shugaba Trump, na da irin wannan ra'ayin, saboda muhimmancinsa. Gwamnati, na bayar da muhimmanci kan dangantakarta, da nahiyar Afrika, da kuma ganin ana cika alkawurran samar da wadatar bunkasa dangantakar harkokin ciniki, da kawayenmu.

Kowace shekara, fatanmu ita ce, a ri'ka gudanarwa, da kuma zurfafa dangantaka, a tsakaninmu, dake da duk wani abinda ya shafi Afrika, a zuci. Dangantakarmu da kasashen Afrika, ta samo asali ne, ga manyan dabaru, da dama. Muna hada hannun karfafa harkokin tsaron yanki, da mulkin demokradiyya da kuma kara yawan harkokin ciniki da zuba jari.

Muna yin hakan ne, domin mun fahimci cewa dukan cibiyoyin harkokin tsaro da mulkin demokradiyya, na wadata wani harsashe, na ci gaban tattalin arziki da wadata. A lokaci daya kuma, ga karin harkokin ciniki da zuba jari, wadanda manyan kafofi ne, na samar a ayyuka, da bullo da albarkatun da za su karfafa harkokin tsaro da mulkin na demokradiyya. A duk lokacin da kawaye suka kara wa junu karfin fuskantar duk wata kalubalen harkar tsaron da muke fuskanta, to, za mu nuna irin yadda ake gina kawance, ta hanyar hadin guiar tattalin arzikin dake inganta harkokin tsaro.

A 'yan shekarun da suka wuce, kadai, Kungiyar Kasashen G5, dake Yankin Sahel, sun yi adalci, mun kuma yaba ma su, game da gagarumin gudunmawa kan harkokin tsaro. Nahiyan Africa, gida ce ga wadansu manyan harkokin tattalin arzikin dake bunkasa, a duniya, tare da fadada sassan tallace-tallace, da ma wani gagarumin shirin zuba jarurukan kasashen waje. A kuma matsayinta, na mai gagarumin tattalin arziki, a duniya, Kasar Amirkha na ganin dama, ba iyaka, a nahiyan Afrika. Sha'awarmu ce, mu ga an fadada wadannan kasuwannin, da kuma tallafa wa tantauna al'amurra, irin haka, nan da kwanaki biyu, masu zuwa.

Nahiyan Afrika, babbar kasuwa ne, nan gaba. Daga yau, har ya zuwa shekarar 2050, kusan rabin bunkasar yawan jama'ar duniya, zai kasance ne, a nahiyan Africa, kuma wannan na nufin, samar da sababbin abokan ciniki miliyan dubu daya da 200, da za su shigo kasuwar ta Afrika. Wannan take-taken, tare da kuma da irin yadda ake samun yawan karuwar matasa, a Afrika, zai sanya kasashen na Afrika, su ci gajiyar duk wani yawan ayyukan kwadago. Wannan gagarumar damar za ta zo ne, tare da kalubale, amma, ciki har da bukatar samar da ayyukan

da za su tallafi wannan karuwar ta yawan jama'a. Fadada harkokin kasuwanci, da zuba jari, za su kasance manyan kalubalen da za mu fuskanta.

Haduwar kan yanki za ta yi tasiri, matuka, wajen taimaka wa kasashen Afrika, a fannin inganta harkokin kasuwannin masana'antun da za su rifa sayar da kayayyaki. Sanya hannun da aka yi, a kan yarjejeniyar Gudanar da Harkokin Kasuwaanci a Nahiyar Afrika, Kyauta, a watan Maris, da ya wuce, wani kasaitacen yunkuri ne, na hade kan yankin. Mun yaba wa wannan kokari, amma, kun lura cewa, akwai sauran aiki, game da wannan yarjejeniyar. Kasar Amirka, a shirye ta ke, da ta hada hannu da kasashen Afrikan da suka dage kan kawar da duk wani shingen harkokin kasuwanci da zuba jari. Ta haka ne, za mu sa ran fito da wadansu manufotin taimakawar da za su kara budewa da kuma kafa gasa, a tsakanin nahiyar ta Afrika, da inganta samar da gagarumar dama, da kuma bunkasa halin rayuwa, a dukan fadin nahiyar.

Wannan ne, ya sanya mu ka jajirce kan shirin Dokar Ci Gaba da Samar da Dama a Afrika, AGOA. Ta tabbata, a kan cewa wannan shirin wani babban tafarki ne, na irin kokarinmu, ga karfafa duk wata dangantakar harkokin ciniki da zuba jari, da Kasar Amirka, tare da kasashend dake yankin Saharar Afrika. Dokar ta AGOA, wadda aka kafa, a cikin watan Mayun shekarar 2000, na da nufin fadada harkokin cinikin Kasar Amirka, a yankunan Saharar Afrika, da inganta duk wani muhimmin ci gaba da bunkasar tattalin arziki, da kara dankon manyan tarurruka, a harkokin ciniki da al'amurran da suka shafi zuba jari, da taimaka wa hadin kan tattalin arziki, da kuma sawwaña shigar yankin Saharar ta Afrika, a harkokin tattalin arzikan duniya.

Kuma, a fili, dokar ta AGOA, ta biya bukata. A cikin shekarar da ta wuce, yawan harkokin cinikin da kasar ta Amirka ta gudanar, a Afrika, sun karu da dolar Amirka miliyan dubu 38 da 500; watau har ya zuwa miliyan dubu 33, a shekarar 2016. Kuma, yawan kayayyakin da ba su shafi danyen mai ba, sun rubanya fiye da rabi, daga miliyan dubu 13, ya zuwa kusan miliyan dubu 30, a wannan shekarar. Karuwar kuma ta fi amfanar Amirka da kamfanonin Afrika, da kuma bayar da gudunmawa ga damar tattalin arziki, da kirkiro da ayyuka, a dukan bangarorin na yankin Atlantic.

Domin tabbatar da wannan al'amarin, zahiri, bari mu fayyace wadansu muhimman misalan irin alfanun da kuma abubuwan amfanin dake tattara da dokar ta AGOA. A Afrika ta Yamma, hukumar USAID, ta hada guwa da kamfanonin Kasar Amirka 20, domin kara haifar da gasar hada-hadar masana'antar Noman Kadanya, ta Afrika, da sada matan Afrika, miliyan 16, da kasuwannin duniya, yayinda za a taimaka wa kamfanonin na kasar Afrika, wajen samar da ayyuka, a nan cikin gida.

A Kasar Tanzania, mun taimaka wa kamfanonin harhada magunguna, wajen samar da kufade ga kamfanonin kayayyakin fasahar kiwon lafiyar Kasar Amirka, da za su karfafa harkokin kiwon lafiya, yayinda kuma za su samu bullo da ayyuka, a kasashen na Tanzania da kuma Amirka. A kuma gabas, da yamma da kundancin Afrika, dokar ta AGOA, ta tallafa wa ci gabon masana'antun safa tufafin dake daukar dubban ma'aikata, 'yan Afrika.

Bisa ga yadda ake hango cikar shekaru 20, da kafuwar dokar ta AGOA, mun lura cewa, akwai karin ayyuka, da dama, da za su fadada aiwatar da amfanin wannan shiri, da kuma inganta zurfafa harkokin kasuwanci, da zuba jari, a nahiyan ta Afrika. Kafofin zuba jarin yanki da harkokin ciniki, na hukumar ta USAID, na kara fadada bayar da damar harkokin cinikayya, a kullu. Kuma, yau, za ku ji ta bakin Hukumar Zuba Jarurruka Masu Zaman Kansu, ta Kasashen Waje, game da sabuwar dokar da za ta kara wa cibiyoyin harkokin kufade, karfi, a Kasar Amirka. Abokan aikina, da dama, dake Ma'aikatan Harkokin Kasuwanci, na ciki. Kwanan nan, Sakatariyar Harkokin Kasuwanci, Ross, ta jagorani wata tawagar Majalisar Bayar da Shawara ga Shugaban Kasa, Kan Gudanar da Harkokin Kasuwanci, a Afrika, domin karfafa duk wata dangantakarmu, ta kasuwanci, da nahiyan. Wakilai, daga nan da kuma sauran hukumomin gwamnatin Amirka, suna a nan, yau, domin musayar masaniyarsu, da kuma tantauna damar sake karfafa harkokin ciniki da zuba jarin Kasar Amirka, a Afrika.

Daya daga cikin kwararan al'amurran Taron Dokar ta AGOA shine, a fadada duk wata tantaunawa, tun daga yadda a za a gwada irin yadda za a taimaka wa mata, 'yan kasuwa, wajen inganta sayar da kayayyakin amfanin noma, ya zuwa fahimtar yadda zuba jari ga harkokin samar da makamashi suke. Har ila yau, za ku ji ta bakin wadsansu fitattun masu halartar taron, daga gwamnatin Kasar Amirka, a musayar shirye-shiryen da za su inganta shugabanci da karfin gina kasuwancin, da hada-hada, da kuma ciniki, ta yadda tsare-tsaren Shirin Harkokin Mat 'Yan Kasuwa na Afrika, da Shirin Shugabancin Matasan Afrika, da kuma Shirin Ziyarar Shugabanci ta Duniya, za su yi tasiri.

A karshe, ina fatan dukan tantaunawar za ta dawo kan burinmu, na farfado da ci gabon tattalin arziki, a matsayin abin daidaito, da dorewa, da kuma dogaron al'umma. Amma, bari in fayyace wani al'amari: duk wani ci gabon tattalin arziki, ba tare da goyon bayan harkokin mulkin demokrasiyya ba, da shugabancin adalci, ba zai amfani kowa ba, sai wadsansu 'yan tsirarun dake cutar da mutane da dama. Dole, bunkasar tattalin arziki, ta je, kafada-da-kafada, da junu, muddin mu na bukatar tabbatar da dorewar zaman lafiya da tsaro.

Ina rokon kowa, dake nan, da ya tabbatar da cin cikakkar gajiyar wannan taron, ta hanyar kane-kane cikin tantaunawar, da kuma musayar kwarewa, da hadin kai, da kuma inganta duk wadansu hanyoyin nazarin da za su inganta dangantakar harkokin tattalin arzikan dake tsakanin Amirkia da Afrika, domin amfanin daukacin jama'arsu.

Bisa ga haka kuma, ina sake yi ma ku marhabin. Ina gode ma ku, da har ku ka saurari jawabina, a yau. Ina kuma mai farin cikin ganin kowa, dake nan, da ma hasashen gudanar da tarurukan masu amfani. Na gode. (Aka kaure da tafi.)